

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
 PODUREDNIŠTVO:
 34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 38 (1370)

Gorica - četrtek, 25. septembra 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Imamo pravico vedeti

Vsa družbena občila (radio, televizija, časopisi, revije, filmi, lepaki) so vedno igrali — in danes še toliko bolj — veliko vlogo za ustvarjanje javnega mnenja. Ljudje berejo, poslušajo, debatirajo in si na podlagi propagandnega gradiva izoblikujejo svoje prepričanje, ki ga stalno preverjajo in pretresajo. Pri nas in sploh na Zapadu smo navajeni prebrati in poslušati vse, kar kdo napiše ali izjavi. Imamo torej možnost, da se z določenim problemom spoprimemo z vseh strani, kot se temu reče. Seveda, tisti, ki to hoče in ki se ne žene vnaprej odloča o svojem idejnem izoblikovanju. Vsak izobražen, a tudi preprosti človek svobodno izbira svoje »študijsko« gradivo in si na podlagi tega nabira izkušnje za nadaljnje izobraževanje. In to v svojo korist. Zato je toliko bolj nerazumljivo obnašanje tistega dela ljudi, ki hočejo poglobljati svoja spoznanja izključno na podlagi določenih stališč in gledanj. Iz tega nujno izhaja, da bodo ti posamezniki znali presojeti (in tudi sprejemati) za pravilno samo to, kar njim ugađa. Hitler, ki ni bil samo zločinec, temveč tudi prefinjen politik, je izbral za propagandnega ministra Goebbelsa, mojstra v tem poklicu. In ta je v svojih navodilih poudarjal: Vsako stvar ponovi stokrat in to bo potem Resnica. Nacizem in Hitler sta prešla, a pravilo je ostalo.

BORIMO SE ZA RESNICO!

To pravilo drži še danes pokonci marsikatero oblast, zlasti tisto, ki ne dovoljuje demokratičnega spoznavanja in odkrivanja resnične plati dogodkov. Posebno velja to za tiste države, kjer se oblast poslužuje terorja, da ne propade; in naj si pod besedo »teror« predstavljamo taborišča ali »prijateljski nasvet« višjih funkcionarjev katere koli oblasti. Danes smo priča neverjetni poplavi propagandnih sredstev, ki hvalijo države s socialističnim sistemom in zagrizeno napadajo tako imenovane zapadne demokracije. Zanje je na enem koncu vse zlato, na drugem pa korupcija in prevratništvo.

Zgodovina nas uči, da ni bilo nikoli in nikjer tako. Danes pa bi morali vsi — v znamenju medsebojnega spoštovanja in v smislu prijateljskega sožitja — biti bolj elastični in manj kritični do držav s socialističnim sistemom. Vsa propaganda je v to usmerjena. Če pri tem ne bomo vedeli resnice, to ni važno. Bodimo strpni in mirni, bodo že prišli časi resnice... če prej ne, vsaj takrat, ko bodo drugi pisali namesto nas.

RAZLIČNA POJMOVANJA

Dejstva pričajo, da je v teh dveh sistemih dokaj velika razlika. V zapadnih demokracijah na kak način že vemo, da je moral Nixon odstopiti, ker se je zapletel v neko vojnonsko afero, kako je ta ali oni italijanski minister ali šef policije vpleten v kako prevratniško skupino, kako je general Franco nemilostljiv do svojih političnih jetnikov, kako je čilski general Pinochet napolnil ječe in popestril mučenje v svojih taboriščih, kako nacizem zopet dviga glavo v Nemčiji, kako žalostne so razmere v kaki nerazviti afriški državi, kako se širi pokvarjenost in nemoralnost. In še bi lahko naštevali. To so dejstva in dogodki, ki vznemirjajo vsakega izmed nas, naj se prišteva že kamor koli. Prav je, da zvemo za vse to; še bolj bi morali biti o tem informirani, ker smo svobodni državljani in zato imamo pravico spoznati tudi napake in zločine današnje zapadne družbe.

Pri tem imamo vtis, da so v drugem bloku stvari nekoliko drugačne. Ne gre za nas na Zapadu, ker mi beremo tudi razne »reakcionarne« Solženicine in pričevanja »notranjih nasprotnikov« delavskega razreda, ki so pribežali ali ki so bili prijateljsko potisnjeni čez mejo v ta pokvarjeni kapitalistični Zahod. Gre za tiste, ki živijo in ki so ostali v socialističnem »raju«. Ti nimajo možnosti zvedeti ničesar o zločinih svojih Nixonov, o taboriščih in mučenjih v svojih deželah itd. Človek ne-

Najnovejši obisk slovenskega vladnega odposlanstva na Madžarskem, ki ga je vodil predsednik slovenske republiške vlade ing. Andrej Marinc, sprejem pri madžarskem vladnem predsedniku in izčrpni pogovori o medsebojnem gospodarskem in kulturnem sodelovanju spadajo v tisto vrsto zunanje-političnih diplomatskih korakov, s katerimi Slovenija samoupravno rešuje s tujino zadeve, ki se nanašajo posebej nanjo.

Takšen zunanje-politični delokrog Slovenije daleč presega najsmelejša predvojna pričakovanja, ko je obstajala kot narodno-politični ideal posebna slovenska banovina, ki pa ni bila nikoli dosežena.

MEDNARODNO

UVELJAVLJANJE SLOVENIJE

Sedanja zunanje-politična smer Ljubljane se je začela dejansko že pred leti z razvijanjem meddržavnih stikov z avstrijsko Koroško in Štajersko, s Furlanijo-Juljsko krajino, z Benečijo (Veneto), z nemško Bavarsko in francosko Alzacijo. Svoj državno-pravni značaj pa je zadobila z zadnjo jugoslovansko ustavo, ki je opredelila jugoslovanske republike kot države. Ta položaj še ne ustreza političnim načelom o narodni suverenosti, posebno še zaradi veljavnega enostranskarskega sistema, vendar omogoča zadostno zunanje-politično podlago tudi za stike na meddržavni ravni. To pomeni za socialistične države novo izkustvo v obravnavanju zveznih republik, katerih državno-pravni položaj je poslej obstajal samo formalno.

Študijski seminar Slovenske skupnosti

V dneh 20. in 21. septembra je bil v Ovčji vasi (Kanalska dolina) prvi študijski seminar Slovenske skupnosti v deželni okviru. Udeležilo se ga je preko 40 zastopnikov, izvoljenih svetovalcev in aktivistov s Tržaškega, Goriškega in videmske pokrajine. Kot osnova za razpravljanje so bili problemi, nakazani v posebni vprašalni poli, ki so jo udeleženci dobili pred tedni, tako da so se lahko pravočasno pripravili na posamezne teme.

V začetku srečanja so politični tajniki tržaške, goriške in deželne Slovenske skupnosti (Dolhar, Paulin in Stoka) podali kratek prikaz o stanju in problemih samostojne politične organizacije Slovencev v obeh pokrajinah in na deželni ravni ter o značaju in namenu študijskega seminarja, ki je poglobljena proučitev obravnavanih problemov in nato na osnovi tako ugotovljenih dejstev in spoznanj izdelati smernice za bodoče delovanje stranke. Pozdrav Slovencev iz Benečije je prinesel prof. Viljem Černo, iz Kanalske doline Simon Prešeren, v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev pa je udeleženec pozdravil tajnik Filip Warrasch ter jih seznanil o metodah in pogojih političnega dela med Slovenci na Koroškem, za kar se mu je na koncu izrecno zahvalil deželni tajnik Stoka.

V nadaljnjem poteku seminarja tako v

koliko razume oblasti, ki nočejo resnično poročati, ker je pač težko priznati svoje grehe. Težko pa je razumeti stališče tistih »naprednih« publikacij v naših zapadnih državah, ki tako rade zelo »objektivno« poročajo o kapitalističnih zadevah, prav tako »objektivno« pa molčijo o nasilju v državah s socialističnim sistemom. In vendar gre za sistem, kjer naj bi ne bilo krivic, pomanjkanja svobode in enakosti, kjer naj bi bili vsi bratje.

B. R.

ŠE VEDNO POD TEŽO PRETEKLOSTI

Nove politične pristojnosti jugoslovanskih republik, vsaj kar zadeva Slovenijo, niso še odpravile posledic dolgoletnih nesamoupravnih teženj in gospodarskih megalomanij, ki jih je zapustila vlada v senci Aleksandra Rankovića, ki je skušal pod plaščem jugoslovanske enotnosti pripraviti narodno zlitje. Ostale so tudi posledice nekajletne nebrzdane igre beograjskega državnega kapitala, ki je grozil popolnoma zavladati nad delom in kruhom skupnosti. Ostaja še vedno nerešeno kritično vprašanje daleč prekomernega odvajanja sadov slovenskega dela v zapravilaške in pasivne gradnje na jugu — danes gotovo najresnejša postavka v odnosih slovensko-jugoslovanskega idejnega soglasja. Ostaja vprašanje svobode prepričanja, verske svobode, zaostrena diskriminacija vernih ljudi in podobno.

Vendar je, kot v uvodnih navedbah omenjeno, treba priznati, da si v Jugoslaviji, v okviru danih možnosti, prizadevajo za ureditve odnosov med narodi in narodnostmi, za njih boljše sožitje, za prožnejše stike republik z državami v svetu. To je gotovo novost v mednarodnih odnosih, a prav to omogoča večjo neposrednost in učinkovitost v izmenjavi izkušenj in vrednot, kot pa so doslej omogočali togi državni vrhovi vodisi v državah meščanske tradicije, bodisi v državah središčnega socializma.

NOVIM POTEM NAPROTI

Seveda gre za utiranje novih diplomatskih poti v doslej s protokoli utesnjenih meddržavnih odnosih, v čemer Jugoslavlani prednjačijo. Slovenija je doslej poslala svoja vladna odposlanstva razen na Madžarsko še na Češko in Slovaško, v sovjetsko Estonijo in v ZDA. Model more služiti za nove meddržavne odnose v svetu, za široka dogovarjanja neposredno med zveznimi republikami in državami, kar lahko prinese neslutene uspehe bodisi v gospodarskem razvoju, bodisi v splošnem popuščanju mednarodne napetosti.

Prav primer Slovenije in Madžarske nam potrjuje izredni pomen takih stikov. Dasi so odnosi med Madžarsko in zvezno Jugoslavijo bili že dolga leta prijateljski in v znamenju sodelovanja, sta bili osrednji vladi stalno v zamudi pri reševanju podrobnih in posebnih zadev, ki se nanašajo na madžarske odnose z eno ali drugo jugoslovansko republiko. Tako npr. glede narodnih manjšin na obeh straneh.

Med Slovenijo in Madžarsko je še posebej vprašanje prometnih zvez, če pomislimo, da bo madžarski promet v pristanišču Koper dosegel to leto kar 700.000 ton, a med obema republikama ni magistralne ceste in nobene neposredne železniške zveze. Kot se je nedolgo tega slišalo, želijo odpreti železniški prehod pri Lendavi, ki pa vodi skozi sosednjo republiko, pod upravo drugega železniškega podjetja. Usposobitev prehoda pri Hadušu pa bi omogočila poleg ugodne zveze z Madžarsko še hitrejšo povezavo z Bratislavo.

NEKATERI SOSEDEJE TEGA NE RAZUMEJO

Ob tako plodnih slovensko-madžarskih stikih se naravnost vsiljuje misel, zakaj ni podobnih pobud tudi z Italijo, kjer kljub dobrim zvezam med Rimom in Beogradom ostajajo še posebno številna neresena slovensko-italijanska vprašanja. Konzularni stiki na primer, vprašanje italijanskega kulturnega inštituta v Sloveniji, če pomislimo, da takšen z imenom »Dante Alighieri« obstaja celo v avstrijskem Celovcu, dalje številna mejna vprašanja ter manjšinska vprašanja.

Ali ne bi moglo prav slovensko odposlanstvo v Rimu najbolj priporočljivo razložiti širši pomen slovenskega gledališča v Trstu na področju mednarodnih kulturnih stikov z Vzhodom?

Ali se ne bi bilo mogoče izogniti pred dvema letoma ostremu zapletu v zvezi s Koprščino zaradi nekaj obmejnih tabel, če bi bili obstajali boljši slovensko-italijanski stiki?

V Italiji najbrž še niso dojeli, da narodne republike, četudi v socialističnih deželah, niso navadne pokrajine. Lahko pa je vmes tudi določen nacionalni ponos in nenapisan mednarodni protokol.

Da so časi nacionalne vzvišene danes že za nami, se zavedajo celo v nekdanji mogočni Budimpešti. Njih poslovna in kulturna odprtost do sosednih narodnosti ustvarja zagotovo nove dolgoročne odnose sožitja in koristnega sodelovanja. Kdaj se bodo do tega spoznanja dokopali tudi Rim, Dunaj in drugi?

V spomin Radu Bednariku

V sredo zjutraj se je po goriškem mestu razširila vest, da je ponoči nenadoma umrl prof. Rado Bednarik. Nismo mogli verjeti tej žalostni novici, saj smo bili vajeni videti g. profesorja na ulicah s palico v eni in z aktovko v drugi roki. Še v Dragi je živahno obujal spomine na leta okrog prve svetovne vojne in po njej. Po tržaškem radiu je bilo slišati njegov glas, v goriški družbi je bil nepogrešljiva pojava. Sedaj pa ga na žalost ne bo več med nami.

Bil je še tako poln načrtov, tako delaven, tako poln energije kot bi ne bil v penziji, ampak sredi najboljših življenjskih moči. Ko sva se zadnjič srečala v kavarni v Gosposki ulici, mi je govoril, kako bo še to in ono napisal, da se reši pred pozabo. Zlasti je želel, da bi znova izšla brošura o pok. Lojzetu Bratužu »Čisti žrtvi - svetla spomin«. Izšla je kmalu po smrti prijatelja Lojzeta pod psevdonimom. Tajno se je takrat širila po Primorskem, kvestura jo je iskala in plenila, kjer koli jo je dobila. Naša mladina se je ob njenem branju navduševala za svetle ideale narodnega odpora. Marsikdo jo je s seboj vzel v partizane.

»Lojzetov življenjepis bi rad še nekoliko dopolnil in ga izdal, da bi ga mogla tudi današnja mladina brati,« mi je zaupal.

Obljubil sem mu svojo pomoč pri izdajanju. Verjetno je že zbiral podatke o pok. Lojzetu in jih urejal. Sedaj pa bo tudi to njegovo zadnje delo ostalo nedokončano kot toliko drugih. Saj je imel še kup načrtov.

S prof. Bednarikom je odšel od nas moč, ki je pol stoletja stal na braniku slovenske kulture na Goriškem. Vanjo je stopil po prvi svetovni vojni, ko se je iz Ljubljane vrnil v Gorico po dovršeni filozofski fakulteti. Zaposlil se je najprej v uredništvu »Goriške straže«. Nato so nanj deževali zmeraj nove odgovornosti: v Prosvetni zvezi, pri Našem čolniku, pri Družini, pri Katoliškem tiskovnem društvu, pri Goriški Mohorjevi družbi, pri Novem listu in še kje. Organiziral je, pisal, urejeval. Svoje življenje je takrat delil med delom in zaporu ter konfinacijami. Bili so veliki časi primorskega tihega narodnega odpora brez upa zmage.

Po vojni je profesorja Bednarika čakalo še drugačno delo. Posvetil se je profesor-skemu poklicu na naših srednjih šolah. Kot diplomiran absolvent ljubljanske univerze za zgodovino in zemljepis je sprejel poučevanje teh dveh predmetov in slovensčine. Svoje profesorsko delo je začel na slovenski gimnaziji pod nemško okupacijo Gorice leta 1944. Od leta 1946 do upokojitve leta 1972 je nepretrgano učil na učiteljski in zadnja leta na liceju.

Toda ostal je še naprej neutrujen kulturni delavec, ki je našel zmeraj dovolj časa za pisanje in urejanje ter za poljudna predavanja na tržaškem radiu. Pri tem delu ga je sedaj zalotila smrt.

Vsi Primorci mu ohranimo hvaležen spomin, Bog pa naj mu bo bogat plačnik.

K. H.

Ameriška svetnica

V nedeljo 14. septembra je sv. oče razglasil prvo ameriško svetnico Elizabeto Seton. Zaradi številnih udeležencev je bila slovesnost na trgu pred baziliko sv. Petra. Iz Amerike je prišlo nad 16.000 romarjev, med njimi 8 kardinalov, 80 nadškofov in škofov, 700 duhovnikov ter okoli 1.300 redovnic, članic reda, ki ga je ustanovila nova svetnica. Več desetstisoč vernikov pa je bilo iz drugih delov sveta. »L'Osservatore Romano« poroča, da je bilo na trgu zbranih nad 150.000 ljudi.

V govoru je sv. oče poudaril, da se je nova svetnica odlikovala po trdni veri in čisti ljubezni do Boga in do bližnjega. Moč za vero in ljubezen je dobivala iz sv. Evharistije in iz božje besede. Sv. oče je še dejal, da more biti nova svetnica odlična vzornica ženam našega časa, ki iščejo v letu žene svojo pravo podobo.

Tabor tržaških skavtov pri Sv. Katarini v Kanalski dolini

Eden izmed letošnjih taborov Slovenskih tržaških skavtov (STS) je letos bil pri Sv. Katarini v Kanalski dolini. Sv. Katarina je majhno naselje, ki šteje komaj nekaj hiš in cerkev. Kraj je zato precej osamljen in malo obiskovan od turistov, a prav zato posebno primeren za taborjenje. Naborjet, prvo večje središče s trgovinami in vsem potrebnim, je oddaljen 4 km.

Kraj tabora je bil letos povsem nenavaden, čeprav po svoje zanimiv in slikovit. Šotore smo namreč postavili pod borovce, skoraj v gozd. Tako so se platna sušila zelo počasi, po drugi strani pa smo imeli prednost, da smo tudi ob najhujšem soncu imeli po šotorih hlad. Tik pod nami je žuborel potoček, ki je pritekal iz soteske na severu. Tabor je obdajal na treh straneh gozd, na eni pa travnik, do katerega pa nismo imeli dostopa. Z višin so gledale na nas Poldnjaška Spica, Dve Špici. Skratka: prostor je bil zadovoljiv.

LEPO IN MANJ LEPO NA TABORU

Na splošno lahko rečemo, da je tabor zelo dobro uspel. Udeležencev je bilo okoli 50, v glavnem samo izvidnikov in roverjev, kajti volčiči so že prej taborili v Beli Peči pri Mangartskih jezerih. Načelnik je bil Marjan Jevnikar, duhovni vodja pa g. Pohajač. Kdor je hotel, je lahko tako vsak dan prisostvoval sv. maši na prostem. Vreme je bilo od začetka do konca lepo, le tu pa tam nam je ponagajala kaka ploha, ki pa ni nikoli trajala dolgo.

Vsi udeleženci smo v glavnem ostali zdravi do konca, pa tudi večjih nezgod ni bilo. Program nam je uspelo izpeljati, čeprav je bil zelo obširen in zahteven. Škoda le, da tabor ni trajal še nekaj dni., tako bi se mogli poglobiti v nekatere točke, ki so nas posebej zanimala.

Program se je letos nekoliko razlikoval od prejšnjih. Večji je bil poudarek na naravi in orientaciji. Kot vsako leto pa smo tudi letos en dan posvetili športnim panogam in teknam, en dan vsakovrstnemu raziskovanju, en dan naravi, imeli smo vse mogoče igre, izvršili smo razne podvige, pohode itd.

Napravili smo tri celodnevne izlete in sicer na Dve Špici, na Sv. Višarje, kjer smo imeli mašo, in na Ojstrnik; poldnevni izlet pa je bil k smrdljivim žveplenim izvirov nad Lužnicami.

Poleg tega so manjše skupine opravile še druge, zahtevnejše dvodnevne izlete, tako imenovane hike. Tako je ena skupina obiskala Viš, Naboj in Trbiško Krniško Spico, druga Montaž in Curtisone, tretja samo Montaž (enodnevni izlet), četrta pa Poldnjaško Spico in dolino Dunjo.

Vsi izleti, razen mogoče tistega na Ojstrnik, kjer nam jo je zagodel dež, so dobro uspeli. Ponekod, kot npr. na Dveh Špicah, smo bili nagrajeni z obširnimi razgledom. Zanimiv je bil tudi izlet na Sv. Višarje, kamor se je vsak vod povzpел po svoji poti.

ZANIMIV OBISK

Zadnji dan nas je obiskal glavni inšpek-

tor trbiškega gozdnega rezervata. Obisk je bil prav gotovo zanimiv in poučen, saj nam je inšpektor povedal marsikaj o biološkem in točneje o zoološkem stanju v Julijskih Alpah. Povedal nam je, da živi po hribih okoli našega tabora ogromno gamsov, srnjakov, lisic, zajcev, pa tudi orlov in drugih ptičev. Razložil nam je tudi stanje onesnaženja voda in zraka.

Pomanjkljiva plat letošnjega tabora pa so bile po mojem mnenju pevske vaje in taborni ognji. Glede pevskih vaj smo sami krivi, ker jim je bilo posvečeno tako malo časa. Program je bil namreč preveč intenziven, in je za petje ostalo le po pol ure vsake tri dni.

Glede tabornih ognjev pa smo imeli smolo. Taborniki smo namreč v gozdnem rezervatu, kjer smo se morali pokoriti marsikateri omejitvi, med drugim tudi tej, da nismo smeli zvečer prižigati ognjev. Namesto teh smo vsak večer prižgali plinsko luč, okoli katere smo prepevali in uprizarjali skeče; vendar pa smo se takoj na začetku zavedeli, da plinska luč ne more učinkovati enako kot taborni ogenj. Posledica raznih omejitev je bila tudi ta, da ponoči nismo smeli prižigati luči v gozdu, ker bi tako plašili divjačino. Odpadel je tako nočni pohod.

In še nekaj zaključnih misli. Kot vsi tabori je tudi ta nedvomno prispeval k duhovni in moralni rasti naše organizacije. Stik z naravo namreč človeka plemeniti, vzgaja, telesno in duševno utrjuje. Življenje na taboru je bratsko; letos moremo reči, da je bilo res tako, saj ni bilo med nami nobenih hudih sporov. Tako se bomo vsi, ki smo se udeležili letošnjega tabora, spet lotili dela v našem domačem kraju in prispevali k rasti naše skavtske družine.

Dobrosrčni Jastreb

Pismo zdomca zamejskim Slovencem

Bollmora, 4. septembra 1975

Dragi zamejski Slovenci!

Okrog sto tisoč Slovencev se potika po svetu s trebuhom za kruhom. Le premnogim so se vrata v domovino za vedno zaprla, ni pa majhno število naših rojakov, ki se po daljšem bivanju v tujini ne znajdejo več v »paradižu veličastnih pridobitev naše osvobodilne borbe«. Njihova prava domovina se nahaja danes v zamejstvu. Med te rojake se prištevam tudi jaz. Iz zamejske domovine dobivam časopise, revije in knjige. V zamejskih publikacijah se tu in tam oglašam. Vse, kar se dogaja v slovenskem zamejstvu, me zanima, ne zanima me pa več, kar se dogaja v moji nekdanji domovini iz razloga, ker se tam ničesar ne dogaja, ker tam stoje vse ure razen ideoloških in vohunskih. S strehe Evrope skušam zato slediti kulturnemu in političnemu življenju naših rojakov.

Šele pred par dnevi sem prejel »Katoliški glas« od 24. julija, ki je prinesel zanimiv članek o »Vlogi Slovenske skupnosti«. Zato se šele danes oglašam k besedi.

Z vsebino članka se popolnoma strinjam, zelo pa obžalujem, da se je našlo tako veliko število naših rojakov, ki so oddali svoj glas italijanskim političnim strankam. Vsem tem rojakom kličem iz daljine Švedske: »Napačno ste ravnali!«

Za svoje razočaranje nad temi rojaki bi lahko navedel veliko tehničnih razlogov. Na razpolago so po vsem svetu, omejil se bom tokrat na zelo poučen primer — na švedsko manjšino na Finskem, da boste videli in vedeli, kako se obnaša politično zrel narod kot narodnostna manjšina. Prisluhnite, dragi rojaki, vsebini švedskega vladnega dokumenta o »Položaju švedske manjšine na Finskem«, knjiga 4, pod št. 63-1974. Takole se glasi v prevodu:

»Svedi na Finskem igrajo v sodobni zgodovini pomembno, včasih celo odločilno vlogo. Leta 1906 je bila namreč ustanovljena na Finskem posebna švedska stranka - Švedska ljudska stranka (Svenska folkpartiet). Po sestavi je ta stranka zelo pestra. V njej so organizirani pristaši vseh strank, konservativne in liberalne smeri. Na volitvah leta 1972 je dobila Svenska folkpartiet v Finskem parlamentu, ki šteje 200 poslancev, 9 mandator. Ta stranka je odigrala v mnogih primerih vlogo jezika na tehnični finski politični življenja.«

Vsako najbolj neznatno in samoumevno pravico si mora narod izboriti. Izboril si jo bo pa le, če bo primerno organiziran. 300.000 Švedov na Finskem, ki šteje 4 milijone 622.000 prebivalcev, si je izborilo pravice, ki mejijo že na privilegije manj-

Nove govornice o con B

Rimski dnevnik Giornale d'Italia je prinesel vest, da sta italijanska in jugoslovanska vlada sklenili sporazum o bivši coni B. Italija naj bi tudi juridično priznala Jugoslaviji bivšo cono B, katero ta sedaj dejansko poseduje. Sporazum naj bi obe vladi podpisali v začetku oktobra.

Vest je zbudila veliko zaskrbljenost v delu italijanske javnosti, ki živi še zmeraj v sanjah, da se morejo državne meje spreminjati brez vojne.

Na vest rimskega dnevnika ni zunanje ministrstvo ničesar dolgo odgovorilo kot zgolj to, da bodo pravočasno o vsem obvestili parlament.

V LIBANONU JE MIR V NEVARNOSTI

Libanon je država severno od Palestine. Ni velika po površini, a je do sedaj uživala mir in veliko blagostanje. V zadnjih tednih so se pa začeli spopadi med muslimani in maronitskimi kristjani. Začeli so se na severu v mestu Tripolisu in se razširili na jug v glavno mesto Beirut. Obe strani sta dobro oboroženi in si ne prizanašata. V nedeljo je prišel sirijski zunanji minister, da bi posredoval. Podpisali so začasno premirje, toda vprašanje je, če se ga bodo držali. V spopadih je bilo že nekaj sto mrtvih na eni in na drugi strani.

Vzroki za nemire so verski in socialni. Verski, ker gre za spor med kristjani in muslimani; socialni zato, ker so kristjani na splošno bogatejši, muslimani pa bolj revni. Vzroki za nemir prihajajo tudi od Palestincev, ki so se številni zatekli iz Palestine v Libanon in se tu povezali z rojaki muslimani proti kristjanom. Najbrž bi radi dobili Libanon pod svojo oblast, da bi lažje vodili boj zoper Izrael na jugu.

Nevarnost za mir je velika, ker se je bati, da bodo v spor posegli sosedje: na eni strani Sirci in drugi Arabci, na drugi

strani pa Izraelci in morda tudi Američani, ki so pred leti že vojaško posegli v slične spore v Libanonu. Vzhod je torej še vedno nabit s smodniki.

POLEMIKA OKROG KOČBEKA SE ŠE VEDNO NI POMIRILA

Znana polemika, ki jo je izzvala knjiga »Edvard Koček - pričevalec našega časa« se še zmeraj ni podela. Za to je poskrbel Koček sam. Švicarskemu tedniku Die Weltwoche je dal intervju med svojim letovanjem na Jadranu. Die Weltwoche je intervju objavil 20. avgusta.

Po Weltwoche se je znova oglašil nemški pisatelj Böll. Na avstrijski televiziji je znova razložil vse, kar misli o Kočbeku in Jugoslaviji. Med drugim je povedal, kako so v Sloveniji pobili 10.000 domobrancev in da so se ti borili proti okupatorju in proti komunistom.

Intervju v Die Weltwoche in nastop pisatelja Bölla na avstrijski televiziji sta nagnila Mitjo Gorjupa, glavnega urednika ljubljanskega Dela, da se je oglašil s posebnim člankom 20. septembra. Naravno je, da Mitja Gorjup vidi v vsem tem le reakcionarno, antikomunistično in antihumanistično kampanjo. Dejstvo pa je, da po 30 letih pobiti domobranci ne pustijo spati nekaterim veljakom v Sloveniji. Povod za to so Kočbekove izjave, vzrok pa 10.000 brez vsake sode pobitih slovenskih mož in fantov. Kaj bi danes nekateri dali, da bi ti možje in fantje živeli in bi jih ne strašila njih usoda!

Kamenčki

Dvignjena pest v Karlovcu

Taborniki naj bi bili laična veja skavtov. Tako vsaj si jih mi predstavljamo. Kajti tudi v Italiji imamo poleg katoliških skavtov (ASCI) še laične skavte (Giovani esploratori italiani - GEI). Mislili smo, da je tako tudi s slovenskimi taborniki. Toda njihov starešina, profesor na slovenskih srednjih šolah, je v »Mladini« z dne 11. septembra ovrgel naše mnenje. V razgovoru s časnikarjem J. Tedeškom je razkril podobo slovenskih tabornikov. Podobno, ki jo njihov starešina oriše, je takšna:

»Od političnih pogovorov sva prešla na delo rodu Modrega vala, ki je včlanjen v Zvezo tabornikov Slovenije. "Taborniška organizacija je kovnica kadrov. Za nas velja načelo: solidarnost vseh treh pokrajin, in pa bodi tam, kjer je najtežje. Tako smo lani, ob petdesetletnici slovenskih družtev v Italiji, nosili štafeto v krajih, ki so nenaselejeni ali italijanski. Čeprav smo taborniki in se urimo tudi v taborniških veščinah, je naš program dela političen, naše gozdne šole so politične šole. Zato tudi ni nič čudnega, če smo na zletu jugoslovanskih tabornikov v Karlovcu korakali pred predsednikom Bijedičem z dvignjeno pestjo, s komunističnim pozdravom!«

Starešina Modrega vala je torej karakteriziral svojo organizacijo kot izrazito politično komunistično organizacijo. Potrditev temu je bil pozdrav z dvignjeno pestjo pred ministrskim predsednikom Bijedičem v Karlovcu.

Nekaj zaključkov: Če je kdo dvomil, kako in za kakšne namene vzgajajo naši levičarji svojo mladino, ima tu odgovor: To so kadri za komunistično revolucijo v Italiji, še prej pa za politično preusmeritev slovenskih šol. Saj pravi v istem članku: »Naša edina hiba je, da imamo v svojih vrstah premalo delavcev, da vključujemo zgolj srednješolce in študente.«

Sedaj je jasno, odkod je prišla pobuda za razne politične akcije na slovenskih srednjih šolah v zadnjih dveh letih. Odkod napadi na razne profesorje. Jasno je tudi, kaj nam je pričakovati v prihodnosti. Priča dvignjena pest v Karlovcu.

Slovenska taborniška organizacija je torej samo krinka za udarniško mladinsko komunistično organizacijo, kakršne na italijanskih šolah ni.

Kaj hočejo s svojo dvignjeno pestjo? Izražati svojo naprednost? Pred njimi so s sličnim pozdravom izražali svojo naprednost fašisti in nacisti. Hočejo iti po njihovih stopinjah?

Hočejo vpeljati v slovensko šolo svoje »napredno« sovraživo in s tem odvrgniti od nje demokratične in krščanske družine? Slovenska šola je zelo občutljivo telo, ki potrebuje naše skupne ljubezni po naročilu ustanovitelja skavtov Baden Powla: »Skavti je prijatelj vsakomur in vsakemu skavtu je brat.« Simbol je prijateljski stisk desnice.

Tega potrebuje slovenska šola in ne v sovraštvu stisnjene pesti slovenskih tabornikov.

(t+r)

Seminar o zborovski glasbi v Gorici

V okviru Goriškega septembra se je od 16. do 21. septembra odvijal v našem mestu prvi festival zborovskega petja. To pa v dvojnem pomenu: ob študijskem seminarju o Palestinski glasbi ter ob 14. mednarodnem pevskem tekmovanju »Seghizzi«.

V Attemsovi palači je bil med 16., 17. ter 18. septembrom študijski seminar o Palestinski glasbi. Giovanni Pierluigi da Palestrina (1524-1595) sodi med vrhunske mojstre vokalne polifonije 16. stoletja in je ustanovitelj »rimske šole«. Njegovi moteti, madrigali, maše in druge skladbe so bile vedno vzor vsem poznejšim skladateljem. Imenovali so ga tudi »Princeps Musicae«, in to zaradi čudovitega obvladovanja zvoka, vokalnega razmerja, preprostosti in obenem izrednega bogastva kontrapunkta. Reformiral je takratno cerkveno glasbo, ki je zlasti po tridentinskem koncilu zadobila nove razsežnosti. Prav iz tega obdobja je njegova znana maša »Missa Papae Marcelli«, ki je nastala po namigu papeža Marcela II.

Ne bom se tu spuščal v obravnavo Palestrinovega dela in pomena. Vse to so dovolj skrbno in dognano naredili letošnji predavatelji na simpoziju (šestem po vrstnem redu) o evropskem zborovskem petju, ki so z vseh strani osvetlili vlogo Palestrinove glasbene osebnosti. Posamezni strokovnjaki so analizirali vse plasti Palestrinove vokalne polifonije, od sloga in kompozicijske tehnike do gregorijanskih vplivov in praktične interpretacije njegovih maš, motetov in madrigalov. Posebno tehtna predavanja so imeli dirigent Sikstinske kapele iz Rima Domenico Bartolucci (o interpretaciji Palestrine), slovenski muzikolog Janez Hoefler iz Ljubljane (o Palestininovih dvozbornih motetih), tržaški glasbenik Giuseppe Radole (o gregorijanski tematiki v Palestrini), nemški muzikolog Heinrich Poos iz Berlina (o kompozicijski tehniki, glasbeni zgodovinar Raffaello Monterosso iz Cremona o izvajanju Palestrininih del v smislu renesansne teorije, angleški glasbenik Jerome Roche o baročnih napovedih v zrela Palestrinovi glasbi, itd.

Zasedanje je zelo kompetentno vodil tržaški skladatelj prof. Vito Levi. Posegi so bili na visoki ravni in izbrano obilstvo je z velikim zanimanjem sledilo tem študijskim dnevom. Vsekakor je bil ta seminar od vseh dosedanjih najboljši, obenem pa tudi primeren uvod v tekmovanje zborov, ki je tudi potekalo v imenu Palestrine.

O prometnih terminalih in mejnih prehodih

Na pobudo občinske uprave preučujejo misel, da bi v Gorici organizirali mednarodno posvetovanje o suhozemskih prometnih terminalih (avtoportih) in o mejnih prehodih. To posvetovanje naj bi bilo v Gorici že v teku letošnje jeseni pod pokroviteljstvom deželne ustanove in njene službe za prevoze in promet.

Opozoriti velja, da so v Gorici (prehod pri Standrežu), v Trbižu (Kokovo) in v Trstu (Fernetiči) povsem točno domeli zamisel prometnega terminala kot storitveni obrat, ki ima za cilj pospeševati — tako v trgovinskem kot industrijskem smislu — blagovne cestne prometne tokove. Naj spomnimo, da je letos 12. aprila začelo obratovati carinsko središče pri Kokovem; to je pomembna infrastruktura, ki ima posebne značilnosti v okviru gospodarskega razvoja Furlanije-Juljske Benečije. Celotni objekt je stal eno milijardo 300 milijonov lir.

Eden izmed programskih ciljev deželne uprave je še vedno nujnost ustvariti predpogoje, da bi Furlanija-Juljska Benečija postala učinkovita prometna vez med Italijo in srednjo ter vzhodno Evropo s tem, da bi si ustvarila uspešen sistem prehodov. Tako so predvideni prehodni centri in blagovni centri, ki so potrebni za integracijo raznih infrastrukturnih sistemov s posebnim ozirom prav na Standrež, Kokovo in Fernetiče.

NOVE SMRTNE OBSODBE V ŠPANJI

Francova vojaška sodišča so v preteklem tednu sodila dvema nadaljnjima skupinama revolucionarjev, eni skupini so bili Baski, v drugi skrajni levičarji. Skupno so obsodili na smrt 11 oseb, med njimi dve mlajši ženski.

Ves svet se zgraža nad postopanjem španskih sodišč. Mnogi so poslali generalu Francu prošnje za pomilostitev, kajti samo on ima pravico, da spremeni smrtno kazni.

Stalno slovensko gledališče stopa v 30. leto delovanja

Dne 2. decembra 1945 je Slovensko gledališče v Trstu imelo svoj prvi nastop. Letos bo torej obhajalo 30-letnico nepretrganega delovanja. V tridesetih letih se je v Trstu in tudi okrog Slovenskega gledališča marsikaj spremenilo. Sprva je bilo to gledališče nosilec in glasnik revolucije na Slovenskem in njenih idej. Toda polagoma so sprevrneli, da mora gledališče imeti širše poslanstvo, zlasti še gledališče med neko narodno manjšino. Tako je prišlo do današnjega koncepta, po katerem hoče biti to gledališče Stalno slovensko gledališče za slovensko narodno skupnost v Italiji. To je gotovo pravilno gledanje, potrebno je le, da se bo upravni odbor tega držal in ne bo dopustil, da bi se gledališče v svojem programu znova spustilo na spolzka tla ideološke propagande. Tržaško gledališče naj bo res slovensko gledališče, ki bo k njegovim predstavam rad hodil vsakdo, ki se čuti Slovenca.

Letošnji jubilej pa sovpada z odločilnimi momenti za to gledališče. Gre namreč za pobudo, da bi postalo državna ustanova podobno kot so stalna gledališča drugod po državi, v Trstu samem Stalno tržaško gledališče (Teatro stabile di Trieste). Status takega gledališča pomeni namreč, da država iz svojih virov daje določene podpore.

Slovensko gledališče se namreč že od vsega začetka bori s finančnimi težavami. Zadnja leta je njegov deficit postal že zelo visok. Pri kritju deficita so priskočile na pomoč tržaška občina, pokrajina in dežela Furlanija-Juljska krajina.

Toda to ni dovolj. Iz zagate se bo gledališče izklopalo edinole, če mu bo priznan značaj stalnega državnega gledališča. V tej smeri gredo sedaj prizadevanja upravnega odbora. Obrnili so se za pomoč na vse stranke ustavnega loka in povsod našli razumevanje.

Ugotovili so pa, da bi spričo sedanje italijanske zakonodaje mogli zagotoviti slovenskemu tržaškemu gledališču značaj stalnega državnega gledališča edinole s posebnim zakonom, ki bi ga sprejel parlament. V tem oziru je poslanec Belci obljubil, da bo v parlamentu vložil v odobritev poseben zakon. Ker so v Trstu vse stranke ustavnega loka za to, je upati, da bodo tudi v parlamentu odobrili Belcijev predlog, kadar pride do razprave.

PROGRAM 1975/76

V upanju, da pride še v tem letu do ustreznega zakona, je SSG predložilo svoj program za sezono 1975/76. Iz programa je razvidno, da bo gledališka sezona podobno kot prejšnja leta potekala v Trstu in v Gorici v okviru rednih abonmajev. Vpisovanje abonmentov se je že začelo. Do konca meseca naj se javijo lanski abonenti, ker imajo prednost pri abonmajih. Od 28. septembra dalje se bodo sprejemali vpisi drugih abonmentov. Cene abonmajev so letos nekoliko višje, ker se je pač vse življenje podražilo.

V letošnjem rednem programu SSG je pet izvirnih del, ki jih bo nastudiralo tržaško gledališče, ter dve gostovanji iz Jugoslavije. Skupno sedem predstav. Izven abonmaja bodo na voljo še štiri predstave, med njimi ena mladinska, ter dve večji gostovanji jugoslovanskih gledališč. Prišlo bo beograjsko gledališče z Nušičevo komedijo »Mister dolar« ter slovenska Drama z Brechtovo »Beraško opero«.

V rednem repertoarju nove sezone so

naslednja dela: Anton Leskovec: Dva bregova; M. Gorki: Barbari; Josip Tavčar: Igorju ugaja Bach (slovenska novost); F. Wedekind: Pomladno prebujenje; G. Feydeau: Champignol ali vojak po sili; A. Hieng: Izgubljeni sin; Glasbena komedija zagrebškega gledališča.

Kot ostala slovenska gledališča bo tudi tržaško gledališče posvetilo potrebno pozornost Ivanu Cankarju ob 100-letnici njegovega rojstva. V ta namen je na programu ponovitev komedije Za narodov blagor in dramatizacija Podob iz sanj in življenja. Več bomo poročali ob posameznih predstavah.

Kritično o slovenski univerzi

Nedavna razglasitev nove, po vrsti druge slovenske univerze v Mariboru ni mogla mimo brez običajnega tarnanja o »majhnem« slovenskem narodu, ki »da je moral v petdesetih letih dohiteti zamujena stoletja in med leti 1919 in 1975 pripraviti, ustanoviti in ustvarjalno razviti obe svoji univerzi: prvo v Ljubljani, drugo v Mariboru«, medtem ko se »znamenite evropske univerze, najvišji statusni (sic!) znaki kulture in omike ponajso z večstoletnim obstojem«. Tako pisec v ljubljanskem »Delu« 20. septembra letos.

Univerze pravzaprav niso imele narodnostnega značaja, vsaj dokler ni v preteklem stoletju v javnem in političnem življenju prevladal narodni čut.

Pripomniti je zato, da je mednarodno priznana ustanovitev univerze v Ljubljani za par sto let starejša in sega v leto 1595, ko so jezuiti ustanovili visokošolski študij teologije in filozofije, predavanja, ki so trajala vse do prejšnjega stoletja, ko so jih prestavili v Gradec. Doktorske disertacije iz tistih časov visokošolskega študija v Ljubljani se nahajajo v nekem jezuitskem arhivu v Belgiji. O tem je svoj čas obširno in prizadeto poročal že tržaški mesečnik »Mladika«.

Od prvega začetka univerze na Slovenskem je torej minilo 380 let. To bi si morali vzeti k srcu še posebej tisti, ki trpijo zaradi občutka slovenske majhnosti in neobogljnosti. Na pristojnih mestih v Sloveniji pa bi lahko razmislili, kako uvrstiti častitljivo letnico 1595 na pripadajoče ji mesto, četudi gre zasluga zanj ravno jezuitom.

Stalno slovensko gledališče išče frizerko. Zagotovljena strokovna specializacija. Prijave sprejema SSG v Trstu, ul. Petronio 4, v uradnih urah. Tel 734265/9.

4. športni teden SZ »Gaja«

Z otvoritvijo športno-rekreacijskega igrišča za odbojko in balinjanje v Gropadi se je pričel tradicionalni športni teden SZ »Gaja«, ki je letos potekal v duhu 30-letnice osvoboditve. Ves teden so bila tekmovanja v ženski odbojki, ruskem kegljanju, bližanju, nogometu, balinanju in atletiki, ki so privabila na rob igrišča veliko gledalcev.

Brez dvoma pa je glavna pridobitev tega tedna, ki je potekal od 13. do 21. t. m., igrišče za gropajsko skupnost. Otvoritve

Biserna maša v Trstu

V nedeljo 6. julija je v krogu svojih redovnih sobratov v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani g. Ludvik Šavelj slavil svojo biserno mašo, to je 60 let duhovniškega posvečenja. Ker pa je jubilar preživel zadnjih 40 let med nami, smo ga duhovniki prosili, da bi tudi v Trstu opravil zahvalno sv. mašo za božje darove dolgega duhovniškega življenja.

Tako bo v nedeljo 28. septembra ob 9. uri daroval sv. mašo v rojanski cerkvi. Mašo bo prenašal radio. Jubilaru bo govoril provincial družbe sv. Vincencija Pavelskega dr. Franc Rodé.

G. Ludvik Šavelj je vodil številne ljudske misijone in duhovne obnove po župnijah na Primorskem. Veliko je spovedoval. Hvaležni smo mu za vse, kar je v svojem dolgem in plodnem duhovniškem življenju napravil med našim ljudstvom. Naj mu dobri Bog ohranja še vnaprej trdno zdravje. - S. Z.

ne slovesnosti, ki je bila ob nekoliko vetrovnem vremenu v soboto popoldne, se je poleg drugih oblasti, športnih in kulturnih društev in velikega števila domačinov, udeležil tržaški župan inž. Spaccini, ki je tudi prerezal trak; igrišče je nato blagoslovil msgr. Jože Jamnik.

Igrišče je, kakor sta poudarila v govorih predsednik društva Karel Grgič in tajnik Aleksander Mužina, sad nesebičnega prizadevanja in prostovoljnega dela vseh domačinov v želji, da bi si pripravili primeren prostor za športno izživiljanje mladih in za kulturne ter druge prireditve.

Poleg igrišča je v načrtu tudi dograditev primernega prostora za razne sestanke. V priložnostnem govoru je župan pohvalil podjetnost in delavnost našega človeka, ki bi morala biti marsikomu za vzgled, in poudaril željo po vse bolj tesnem sodelovanju na vseh področjih.

† Gabrijel Kralj

V soboto 13. septembra je v Trebčah v opoldanskih urah velika množica domačinov in okoličanov spremlila k večnemu počitku komaj 40-letnega priljubljenega moža in očeta Gabrijela Kralja. Pokojnik se je lažje ponesrečil a nič ni dalo slutiti, da nas bo tako nenadoma zapustil. A Bog ga je hotel imeti zase; dozorel je za nebeško kraljestvo.

Pokojni Gabrijel je kot vesten in pošten delavec delal od mladih nog pri delavski zadrugi. Bil je odkritega in veselega značaja. Kot zaveden Slovenec in katoličan se je redno udeleževal vsakoletnih in občasnih shodov in praznikov, ki so jih organizirala slovenska katoliška prosvetna društva. Bil je tudi odličen cerkveni pevec in kot tak je bil razpet med Trebčami in Bazovico ter sodeloval pri obeh cerkvenih zbiorih. Redno je sodeloval pri nastopih združenih cerkvenih pevskih zborov.

Gabrijela pa je krasila še druga lastnost, ki manjka pri mnogih mladih moških: kot skrben družinski oče je krščansko vzgajal svoje otroke in njegova družina je bila za marsikoga zgled verne družine. Gotovo mu bo to Stvarnik štel v dobro pri končnem obračunu. Mi vsi, ki smo bili priča njegovemu naporu, pa pomolimo zanj in še posebno za njegovo ženo in dva nedorasla otroka ter za mater in sestro, da bi v Bogu našli tolažbo za nenadomestljivo izgubo.

lep pogled na goro. Pravim pločevinasta knjiga, kajti sestavljajo jo listi iz pločvine, na katerih se vrstijo imena ponesrečencev od leta 1860 dalje. Na njih so gorski vodniki, pa reševalci in razni plezalci, ki jih je gora omamila in pritegnila k sebi, potem pa vrgla od sebe proč.

Po ogledu cerkve in kratkem postanku smo spet zasedli sedeže v avtobusu. Pri čela se je gorska vožnja v Grossglocknerjevo kraljestvo. Cesta je resnično mojstrsko delo sodobne tehnike. Najvišja točka, ki jo doseže, je Edelweisspitze (Planikin vrh), kjer stoji v višini 2571 m hotel in se nahaja velik parkirni prostor. S temena te gore, že na salzburski strani, je čudovit pogled na ves gorski svet, ki mu je Grossglockner nesporni vladar.

Cesta, ki je široka 7,5 m in se dviga v povprečju 7 do 8 m na sto metrov, nudi možnost parkiranja na raznih krajih. Vse območje ob cesti je naravni park, torej zaščiten. Posebnost mu dajejo planinski hrčki, svizci (marmotta) imenovani, ki posedajo ob svojih luknjah in zvedavo gledajo na potnike, ne da bi se jih bali. Cesto odprejo vsako leto že v maju, ko

I. srečanje tržaških duhovnikov z nadškofom Cocolinom

Pred dnevi smo dobili tržaški duhovniki pismeno vabilo novega nadpastirja msgr. Cocolina na prvo skupno srečanje in sicer v semeniški cerkvi 18. septembra ob 20. uri pri daritvi sv. maše.

Srečanja se je udeležilo okoli 120 duhovnikov, med njimi lepo število slovenskih. Žal, je prišlo do srečanja v času, ko so mnogi upravičeno odsotni iz mesta zaradi potrebnih počitnic. Skoraj vsi prisotni duhovniki so z nadškofom sodelovali. Ob nadškofu sta bila njegova vikarja: Tarcisio Bosso - generalni vikar in dr. Lojze Škerl. Sv. maša je bila v latinščini. Med mašo je imel nadškof daljši govor v italijanščini, vendar je takoj v začetku pozdravil slovenske duhovnike v slovenščini.

Nagovor je bil izredno domač, bolj razgovor kot govor. Nadškof je prikazal veličino duhovniškega poklica, ki je velik božji dar. Gospod nas je poklical, da bi bili sredniki njegovih milosti. Duhovnikova veličina je v služenju. Duhovnik naj v tem posnema Kristusa. Svojo skrb naj posveča predvsem socialno prizadetim: delavcem, ubogim, bolnim, starejšim. Pri našem pastoralnem delu bodimo povezani kljub upravičenim razlikam.

Kljub pozni uri smo se z nadškofom po maši še ustavili pri mizi v prijetnem razgovoru. - S. Z.

Nadškof Cocolin na obisku v Afriki

Tržaška škofija že nekaj let skrbi za misijonsko župnijo Nguvio v Keniji. Tam delujejo trenutno trije tržaški duhovniki in nekaj laikov. Msgr. Cocolin je sklenil, da bo prihodnji mesec obiskal to župnijo. V Afriki se bo mudil od 3. do 16. oktobra.

Dolina - Kaj narediti s hribom Sv. Roka?

V dolinski občini se postavlja nenavaden problem: hrib Sv. Roka ali Koromačnik pri Boljuncu, visok kakih 80 metrov, hočejo izravnati, z izkopanim materialom zasipati močvirnato področje pri Orehu (občina Milje), in na tako pridobljenem ravnem prostoru zgraditi še druge nove industrijske objekte pred tovarno Velikih motorjev. O tem vprašanju se je razpravljalo tako na javnem sestanku v Boljuncu 20. avgusta, ki ga je sklical občinska uprava, kakor tudi na zadnji seji občinskega sveta 18. t. m. Povod za razpravo je bila prošnja občinskega odbora, naj ga svet pooblasti, da izda dovoljenje dovoženje družbi IMES, da na jugozahodni strani hriba Sv. Roka izkopa do 350.000 kubičnih metrov materiala in ga odpelje k Orehu. To dovoljenje občinska uprava opravičuje s tem, da področje Sv. Roka spada tudi po regulacijskem načrtu v industrijske namene in da proti temu ne more ničesar ukreniti.

Krajenna Slovenska skupnost temu problemu zelo pozorno sledi, kakor dokazuje tudi nastop njenih predstavnikov na omenjenem sestanku v Boljuncu. Njeni občinski svetovaleci (Tul, Petaros, Gombač) so zato v občinskem svetu razložili svoje stališče do nameravane izravnave hriba Sv. Roka z vsestransko utemeljenim prikazom razlogov, ki narekujejo, da bi bilo

treba hrib ohraniti in ga tako urediti, da bi služil v prepotrebne rekreativne namene vsemu prebivalstvu ter zaposlenim delavcem in uslužbencem v industrijskem področju še posebej.

V ta namen je svetovalec Tul povabil občinske upravitelje, da bi se o takšni alternativni uporabi področja hriba Sv. Roka začelo skupno razpravljati in ga proučiti z vseh vidikov, preden se ga začne iznakaževati z minami in buldožerji.

Opozoril je tudi, da bi premalo premišljena izravnava hriba utegnila spremeniti sedanje podnebne pogoje, kot smer zračnih tokov in druge podobne pojave z nepredvidljivimi posledicami. Kot dokaz, da bi se dalo področje drugače urediti, dokazuje miljska občina, kjer tamkajšnji ljudje znajo spretno braniti svoje koristi in tudi marsikaj dosežejo. Izravnava hriba bo stala milijardne vsote, kar pomeni zapravljanje javnega denarja, ki ga nobena nova tovarna ne bo gospodarsko odtehtala.

Tudi vse dosedanje izkušnje z industrijskimi objekti od naftovoda do Velikih motorjev so razočarale krajevno prebivalstvo. Omenimo naj samo stalni ropot strojev ter nezasišano dejstvo, da 187 lastnikov hiš, ki so bile leta 1969 oškodovane zaradi min pri pripravi terena za Velike motorje, še do danes ni dobilo izplačane odškodnine, tako da se morajo pravdati na sodišču.

Zaradi vseh teh načelnih in konkretnih utemeljitev so svetovalci Slovenske skupnosti glasovali proti temu, da se izda dovoljenje za načrtno izkopavanje hriba Sv. Roka, ne da bi se prej proučile druge alternativne rešitve.

Uporaba slovenščine v javnih zastopstvih

Ena glavnih zahtev slovenske narodne skupnosti v naši deželi je uporaba naše materinščine v javnih zastopstvih. V zvezi s tem se zlasti zastopniki Slovenske skupnosti že dolgo borijo za tozadevno zakonitost. Pretekli teden smo zabeležili dva nova koraka v tej smeri. Gre za pismo dr. Dolharja tržaškemu županu in za vlogu dr. Štokes na predsednika deželne odbora.

Dr. Dolhar v svojem pismu spominja najprej na korake, ki so že bili storjeni pri predsedstvu vlade v Rimu in pri izvoljenih zastopnikih strank v Trstu. Toda do sedaj ni še nobenega odgovora od nikoder. Svoje pismo zaključuje: »Rad bi vas opozoril, g. župan, da je vprašanje rabe materinščine slovenskih izvoljenih predstavnikov v upravnih svetih za stranko, ki jo imam čast zastopati v tržaškem občinskem svetu, bistvenega pomena. Zato bo moj odnos do občinske uprave, ki jo vodite, v tesni medsebojni zvezi z rešitvijo tega vprašanja.«

Dr. Štoka pa v svoji vlogi na predsednika dežele dr. Pittonija vprašuje, kdaj bo sklical odbor za notranji pravilnik, ki naj bi razpravljal o uporabi slovenščine v deželnem svetu. To svoje vprašanje opira na svoje prejšnje predloge, s katerimi je zahteval, naj se vnesejo popravki k čl. 56 in 103 notranjega pravilnika, da bo omogočeno tudi slovenski narodni skupnosti uživati enake pravice, kot jih imajo Nemci na Južnem Tirolskem in Francozi v Dolini Aosta.

gočnega ledenika Pasterza, kjer stoji na Franz-Josefshöhe (Vrh cesarja Franca Jožefa) mogočen hotel ter prostorno in zelo obsežno parkirišče. Je to najvišje ležeči parkirni prostor v Evropi.

Zanimivo je ime Pasterza. Prav gotovo je slovenskega izvora in prihaja od »pastirica«. Sploh najdemo v območju Grossglocknerja vsepovsod imena, ki kažejo na slovensko poreklo, zlasti če se končujejo na -ach ali na -iz. Tako smo brali na cestnih tablah imena Döllach (naš Dol), Göriach (Gorje), Sagriz (Zagorica ali Zagorje), Pusarnitz (Požarnica), Feistritz (Bistrica) ipd.

S te vrste imeni bi lahko naštevali v nedogled. Naj bo nemškimi prenapetecem zlasti na Koroškem ljubo ali ne, krajevna imena in priimki prebivalstva pričajo, da so se Slovenci po teh oddaljenih dolinah naselili pred Nemci. Toda ker so bili naseljeni le redko, jih je kasnejši val bavarskih naseljencev vsrkal vase in pomnil.

(Drugi naprej)

JOŽE JURAK

Ekumensko potovanje po južni Nemčiji

(2)

Gorska cesta je v privatnih rokah in je treba plačati cestnino, za avto 180 avstr. šilingov (6.500 lir), za avtobus pa kar 1.080 šilingov, tj. 40.000 lir. Vsa zaveda torej nikakor ni poceni, a kdor se odloči denar žrtvovati, mu ne bo kasneje žal, kajti dano mu bo videti čudovite preleste gorskega sveta.

Ustavili smo se za hipec na trgu in obiskali v gotiskem slogu zgrajeno cerkev, ki potnika s svojo ljubkostjo takoj pritegne nase in vabi, da si jo ogleda. Pod njo je še stara, prvotna cerkev iz 13. stoletja.

Sv. Kri je bila včasih znan romarski kraj, ki so ga tudi Slovenci radi obiskovali. Pobožna zgodba, legenda, ve povedati, da je neki vitez, ki se je udeležil križarskih vojn v Sveti deželi, dobil drago-

cen dar: nekaj kapelj Jezusove krvi.

Ko se je vračal prek Koroške v Nemčijo, ga je v koroških gorah zalotil snežni metej. Na kraju, kjer je danes Sv. Kri, je obnemogel. Omahnil je v sneg. Domačini so ga našli na robu življenja. Še jim je utegnil izročiti posodico s sv. Rešnjo Krvjo, nato je izdihnil. Pokopali so ga na kraju smrti, posodico z dragoceno vsebino pa postavili v neke vrste tabernakelj v cerkvi, ki so jo kmalu zgradili ter jo dali v čiščenje vernikov. In tako je še danes.

Kraj Sv. Kri pa ni bil usoden le za viteza-križarja, temveč še za marsikoga, ki ga je prevzelo veličastvo Grossglocknerja (Slovenci mu pravimo tudi Veliki Klek ali Veliki zvonar) in se hotel nanj povzpeti.

Med njimi je bil tudi Passerini, ki se je smrtno ponesrečil v drugi polovici prejšnjega stoletja v nevarnem žlebu, ki nosi sedaj po njem ime Passerininirne (Passerinijev žleb).

Se za marsikoga je postal ta žleb smrtonosen. O tem priča pločevinasta knjiga ob vhodu na pokopališče, odkoder je pre-

Umrli je p. Benjamin Hvala

V Gorici so v četrtek 25. septembra pokopali p. Benjamina Hvala. Učakal je komaj 47 let. Pokojni pater je bil doma iz Bat in je še mlad odšel k franciskanom. Postal je duhovnik v tridentinski franciškanski provinci. Kot tak je večino življenja preživel v franciškanskih samostanih na Tridentinskem. Pred leti je prišel v Gorico in bil nekaj časa za kaplana v civilni bolnišnici. Toda vrnil se je na Tridentinsko in tam umrl v torek 23. septembra. Na lastno željo in na željo bratov in sestre so ga prepeljali v Gorico, kjer sedaj čaka večnega vstajenja na goriškem pokopališču. Bog mu daj večni pokoj.

Osnovnošolskim otrokom v Gorici

Vsako leto se šolsko leto začne s sveto mašo, ki jo imajo otroci osnovnih šol (Crocce in Randaccio) v cerkvi sv. Ivana. Pri vsaki taki šolski maši pa bi večina otrok, ki so že bili pri prvem sv. obhajilu, rada opravila sv. spoved in prejela sv. obhajilo. Ker je čas med mašo zelo odmerjen, je pri spovednici veliko prepiranja in slabe ali nobene priprave na prejem tega zakramenta.

Da se temu odpomore ne bo več spovedovanja med mašo. Spoved bo zato prejšnji dan, v torek 30. septembra popoldne od 3. do 5. ure. Otroci, pridite tedaj k spovedi. Odrasli pa opozorite otroke v svojem okolju na to priložnost.

Tudi med šolskim letom bo sv. spoved vsako soboto od 15. ure dalje.

V Števerjanu so začeli z gradnjo nove moderne šole

Pred dnevi se je v Števerjanu sestal odbor tamkajšnje sekcije Slovenske skupnosti in pretresel vrsto vprašanj, ki so povezana z upravo te slovenske briške občine.

Po uvodnem poročilu tajnika sekcije Marjana Terpina, ki je tudi seznanil odbornike s stališči pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti, je župan Stanislav Klanjšček poročal o problemih, ki zadevajo gradnjo nove moderne števerjanske šole. Po dolgi in težki naporih so končno zapeli v Dragi krampi ter zaropotali buldožerji, ki postavljajo temelje novi šoli, ki bo obogatila našo briško skupnost. Saj bo to ena najmodernejših šol, kar jih sploh premore slovenska manjšina v zamejstvu. Veljala bo okoli 350 milijonov lir. Seveda ni še vse urejeno. Ostajajo še nekateri zaključni problemi in župan Klanjšček je dejal, da mora celotna Slovenska skupnost ter njeni odgovorni organi podpreti v celoti napore števerjanske uprave. Jasno je, da smemo smatrati izgradnjo te šole kot uspeh stvarne politike Slovenske skupnosti in števerjanskih upraviteljev.

Odbor je nadalje razpravljal o statutu

nastajajoče briške gorske skupnosti, v kateri imajo naši predstavniki izredno odgovorno vlogo. Po pregledu statuta so se sklenili, naj se listina še bolje pregleda in izpopolni, zlasti kar zadeva Slovence in naj se v to diskusijo pritegne še Slovence ostalih briških občin, zlasti sekcijo Slovenske skupnosti v Krmini.

Odborniki so tudi iznesli nekatere zahteve po večji odgovornosti v novem odboru briške skupnosti, kjer bo naša slovenska stranka imela odločilno vlogo.

Ker je dosednji zastopnik v pokrajinskem svetu Slovenske skupnosti Boris Hladnik prosil za razrešitev te funkcije zaradi prezaposlenosti v vaških organizacijah, je odbor na to mesto imenoval Simona Komjanca.

Sledila je še debata o nekaterih problemih občinske uprave in smernic, ki naj jih Slovenska skupnost v upravi zastopa, zlasti kar zadeva večji pristop občanov k upravljanju občine. V tem smislu bo Slovenska skupnost podvzela v kratkem nove pobude.

Sekcija Slovenske skupnosti v Štandrežu

Prejšnji četrtek 18. septembra se je v Štandrežu sestala sekcija Slovenske skupnosti. Vodil jo je tajnik Božidar Tabaj. Poročal je o položaju v goriški občini in obrazložil stališče Slovenske skupnosti. Povedal je, da je Slovenska skupnost zavzela kritično stališče do koalicije in pro-

Romarska sezona se na Sv. Višarjah bliža koncu. Romanja na to božjo pot se namreč že iz davnih časov začnejo ob sv. Ivanu in se zaključijo na rožnovensko nedeljo. Ko še ni bilo žičnice, so bile Sv. Višarje izven tega časa mrtve in samotne. Danes je seveda drugače. Zaradi žičnice so na gori ljudi celo leto. Toda pri tem največkrat ne gre za romarje, temveč za izletnike in smučarje. Zato smemo reči, da se sezona romanj kot takih zaključuje na rožnovensko nedeljo tudi še sedaj.

Kaj je bilo posebnega v letošnjem letu? Novost je bila predvsem ta, da je svetovni upravljavljalec žabniški župnik sam. V zadnjih letih so bili na Sv. Višarjah oblati iz videmske škofije, ki so bili sicer postrežljivi, toda niso obvladali ne slovenskega ne nemškega jezika. Na Sv. Višarjah pa mora dušni oskrbnik nujno znati vse tri jezike. Letos je g. župnik poklical na Sv. Višarje jezuita p. Bogumila Remca, kateremu je poveril dušno oskrbo v svetišču. Zdi se, da je bila izbira posrečena, kajti pater je lahko spovedoval in maševal v vseh treh jezikih. Njemu so v juliju in avgustu pomagali še drugi du-

ŠAGRA SV. MIHAELA V ZGONIKU

V soboto 27. septembra: Ob 19.30 začetek s pobožnostjo v cerkvi. - Potem v župnijskih prostorih otvoritev RAZ-STAVE o trpljenju Primorcev s poudarkom o duhovnikih. Na dvorišču »pri Petelinovih« družabnost...

V nedeljo 28. septembra: Poleg maše ob 8.30 bo slovesna ob 10.30. Poje domači mešani zbor. Popoldne ob 15^h v cerkvi

KONCERT MARIJINIH PESMI

z nastopom operne pevke in odličnega zbora iz Jugoslavije.

Na dvorišču »pri Petelinovih« praznik grozdja: ansambel Lojze Furlan, nagrade za največji grozd, srečolov in prosta zabava z odličnim bufetom.

grama strank DC, PSDI in PRI in da ni stopila v odbor, ker zgoraj omenjene stranke niso hotele sprejeti pogojev, ki jih je postavila Slovenska skupnost.

Štandreška sekcija je pozitivno ocenila zadržanje Slovenske skupnosti in odobril ravnanje pokrajinskega tajništva in sveta, ki sta pravilno tolmačila zahteve štandreške skupnosti v zvezi s programi, ki jih goriška občina namerava izvesti na štandreškem področju in to predvsem v zvezi z industrijsko cono, avtoportom, ljudskimi stanovanji in drugim. Tako odločno zadržanje Slovenske skupnosti bo gotovo prispevalo, da se bodo še številna odprta vprašanja, ki se tičejo štandreža, ugodno rešila.

Štandreška sekcija je tudi imenovala svojega predstavnika v svet Slovenske skupnosti.

hovniki, posebno izseljenski duhovniki, ki zmeraj radi prihajajo na Sv. Višarje in se tam dalj časa ustavljajo. Sv. Višarje so namreč izredna, morda edinstvena točka v Evropi, ki se na njih vrhu stekajo ljudje iz vseh delov sveta. V zakristiji imajo knjigo, v katero se vpišejo mašniki, ki so v svetišču maševali. Iz te knjige in iz knjige v cerkvi, kamor se podpisujejo romarji, je razvidno, da prihajajo na Sv. Višarje res zastopniki vseh narodov in vseh kontinentov. Kitajsko je zastopal g. Stanko Pavlin iz Hongkonga.

Vendar so in ostanejo Sv. Višarje božja pot, kamor najrajši romajo Slovenci. Iz razgovora s p. Remcem in nameščenci na žičnici sem zvedel, da so med romarji na prvem mestu tisti iz Slovenije. »Deset in tudi petnajst avtobusov pride na soboto in nedeljo iz Jugoslavije,« je pojasnil upravnik žičnice. »Tudi iz drugih krajev prihajajo. Ob nedeljah smo prepeljali na goro do 3.000 ljudi. Morda je dve tretjini romarjev Slovencev. Ostala tretjina odpade na Nemce in Italijane.« Teh slednjih je najmanj, trdijo upravitelji svetovišarske Marijine božje poti.

Zanimivi so vtisi o romarjih. Slovenci so najbolj verni, menijo na Sv. Višarjah. Nemci najbolj disciplinirani. Italijani in z njimi slovenski Primorci so najbolj glasni in živahni. Verjetno bo držalo.

Jesensko sonce je že porjavilo macesne. Gorski sleč se je posušil, tudi drugih cvetic ni več na svetovišarskih pobočjih. Število romarjev se manjša, Sv. Višarje se pripravljajo, da tudi letos zaključijo romarsko sezono. Marijin kip bo pa ostal v cerkvi, saj tudi po prvi oktobrski nedelji bodo še zmeraj prihajali ljudje. Čeprav turisti in smučarji, bo ta in oni zašel tudi v cerkev in bo pomolil pred Marijo. Zato bo ob nedeljah ostala maša ob 12. uri.

Srečanje v Niepokalanovem

V mestu Brezmadežne Niepokalanov na Poljskem, ki ga je ustanovil blaženi M. Kolbe, se je vršilo srečanje duhovnikov, ki delujejo med univerzitetno mladino. Srečanja se je udeležil tudi kardinal Wyszyński, ki je v govoru poudaril, da razne ideologije skušajo oslabil Cerkev in veljavnost njenega evangeljskega nauka. Toda v času, ko so se razblinile tolike sanje človeštva, na kaj naj se naslanja naše upanje, če ne na Jezusa Kristusa, ki je kruh življenja za lačne v modernem svetu? Tudi današnja mladina žega po Kristusu! Duhovniki naj razlagajo mladini evangeljske resnice v celoti. V evangeliju bodo našli mladi ljudje to, kar najbolj iščejo, namreč resnico in ljubezen.

Kardinal Wyszyński je zaključil svoj govor s trditvijo, da ni možen noben človeški napredek brez vere v človekovo duhovnost, skratka brez Kristusa.

S. K.

ŠPORT

Športni teden v Števerjanu

Po tekmah v lahki atletiki je v soboto 13. septembra bil na programu »maratonski tek«. Udeležba je bila zelo zadovoljiva. Tudi gledalcev je bilo veliko, seveda ob poti, koder je bil tek določen. Proga je bila dolga približno sedem km; začela se je na Trgu svobode pred cerkvijo in se tam tudi zaključila. Rezultati so

Odrasli: 1. Vogrič Klavdij, 2. Srebernič Pavel, 3. Maraž Darij.

Mlajši: 1. Lango Marino, 2. Srebernič Martin, 3. Lango Florijan.

Zenske: 1. Srebernič Marjanka.

V nedeljo 14. septembra se je športni teden nadaljeval z nogometom mladincev. V prisotnosti številnega občinstva se je srečanje med Britofom in Dolenjim koncem zaključilo z zmago Britofa: 7:4.

V nedeljo popoldne je bilo na programu »tučenje«. Udeležilo se ga je pet ekip. 1. Komjanc Ferdinand, Gravnar Bruno, Gravnar Alojz 72 točk; 2. Terpin Marjan, Nikolavčič Mirko, Gravnar Evgen 60 točk; 3. Hladnik Bogdan, Hlede Alojz, Dornik Darko 26 točk.

Posamezni: 1. Gravnar Alojz 70 točk, 2. Terpin Marjan 68 točk, 3. Nikolavčič Mirko 58 točk.

OBVESTILA

Solske maše v Gorici. Ob začetku šolskega leta bodo v Gorici takole: V sredo 1. oktobra bo ob 8.45 pri Sv. Ivanu šolska maša za vse slovenske višje srednje šole (trgovska, učiteljske, gimnazija-licej). Dijaki trgovske šole naj pridejo naravnost v cerkev, oni iz gimnazije in učiteljske naj se ob 8.30 zberejo na dvorišču svoje šole.

Isti dan ob 10.30 pa bo šolska maša za slovensko enotno srednjo šolo v stolnici. Dijaki naj se zberejo na šolskem dvorišču, odkoder pojdejo v stolnico. Obe slovenski osnovni šoli (ul. Croce in ul. Randaccio) bosta imeli skupno šolsko mašo v cerkvi sv. Ivana v sredo 1. oktobra ob 9.45. Otroci naj se zberejo na dvorišču svojih šol, odkoder pojdejo v spremstvu učiteljev k Sv. Ivanu.

SZ Olympia obvešča člane prve odbojarske ekipe, da so se pričeli treningi na igrišču pri Katoliškem domu. Za fante ob ponedeljkih, sredah in petkih od 19. do 21. ure. Za dekleta pa ob torkih in četrkih ob isti uri.

Stalno slovensko gledališče v Trstu bo uprizorilo v nedeljo 28. t.m. ob 16. uri delo »Rižarna«.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: v spomin Stanislave Pavlica vd. Cursi daruje družina Vižintin 10.000 lir.

Za števerjanske cerkev: družina Feroleto ob pogrebu Jožefa Ciglič 10.000; Alojz Humar pok. botru Jožefu Cigliču v spomin 10.000; družina Ernest Vogrič namesto cvetja na grob Jožefu Cigliču 10.000 lir.

Za slovensko duhovnijo v Gorici: B. K. 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Gosler-Lugani Jolanda v spomin Anice Zorko 10.000 lir; P. I. 5.000; Marija Cesar ob smrti starega očeta Maksimilijana Počkaj 10.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Lojzka Škerlavaj 3.000; družina Gec 3.800; Wurschnitzer Dolly 1.000; Cesar 8.800; N. N. ob marijanskem shodu 20.000 lir.

Za obnovitev cerkve v Banah: Vidau Antonija ob krstu Borisa 5.000; starši Vidau ob krstu Borisa 10.000 lir.

Za obnovitev cerkve v Ferlaguh: prof. Rocco ob hčerini poroki 25.000 lir.

Za slovenske misijonarje v Zambiji in Južnem Vietnamu (g. Majcen) je zbralo 48 tržaško-rimskih romarjev 110.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

NOVA TRGOVINA

poljedelskih strojev, priključkov, kmečkega in vinogradniškega orodja, z vsemi nadomestnimi deli znanih znamk

BCS, FERRARI, NOBILI, GOLDONI, S.E.P. CASTOR, ACME, LOMBARDINI...

AGROFOREST

GORICA

Ulica Carducci, 30

Tel. 87154

BOGATA IZBIRA

UGODNE CENE

NAKUP PRI NAS POMENI PRIHRANEK

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 28. sept. do 4. okt. 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša v župni cerkvi v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Ježek se potepa«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Trije tički«, burka. 17.05 Sport in glasba. 18.05 Nedeljski koncert. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Ameriška lahka glasba.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Slovenski biografski roman. 19.20 Za najmlajše. 20.35 G. Verdi: »Moč usode«, opera. 22.00 Nežno in tiho.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 19.10 Družinski obzor. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.20 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Nove plošče resne glasbe. 19.10 Dopisovanje Savio-Cop. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Alkestis«. Drama. 21.50 Južnoameriški ritmi.

Petek: Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.55 Priljubljeni pevci. 19.10 Slovenska povojna lirika. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.40 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Liki iz naše preteklosti. 19.20 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Slovenski satir na Koroškem«. Igra. 21.30 Vaše popevke.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 28. sept. do 4. okt. 1975

Nedelja: 9.30 »Jane Eyre«, nad. 10.20 Otroška oddaja. 12.05 Nedeljsko popoldne. 18.20 »Modre čelade«, film. 20.05 »Žive vezi«. 21.05 Devet let skomin.

Ponedeljek: 17.35 Medvedek Pu. 18.40 Pred izbiro poklica. 20.40 »Bog igre«, drama.

Torek: 17.35 Preproste besede. 18.15 Biseri morja. 18.45 Ne prezrite! 21.10 »Ana Karenina«.

Sreda: 16.25 Boks Clay: Frazier. 18.40 Po sledeh napredka. 20.05 »Vojna za jabolko«, film. 21.55 Miniature.

Četrtek: 11.30 Babičeve rože. 18.20 Mikrobi in ljudje. 20.05 »110 policija«. 21.15 Četrtekovi razgledi.

Petek: 17.20 Pisani svet. 18.05 Ansambel L. Slaka. 18.40 Umetnost na jugoslovanskih tleh. 20.10 »Hollywoodski sprehoji«, film. **Sobota:** Nogomet Olimpija: Velež. 18.20 Francosko slikarstvo. 18.40 Kje je resničnost. 20.00 Življenje je lepo, nadalj. 20.50 Staro in novo. 21.35 Kojak, film.

Za slovenske misijonarje: N. N., Barkovlje 5.000; N. N., Barkovlje 5.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

»Seghizzi« in mi

Toplo septembrsko sonce je kot malokdaj pozdravljalo goste, ki so se udeležili 14. mednarodnega tekmovanja zborovskega petja »C.A. Seghizzi« v Gorici. Med nastopajočimi smo zabeležili kot že vsa zadnja leta pevske skupine iz Slovaške, Poljske, Madžarske, Romunije, Bolgarije, Jugoslavije, Nemčije, Avstrije in seveda Italije. Nekateri od teh so že stari gostje, mnogo pa je bilo zborov, ki so v Gorici prvič nastopili. Naj tako poudarimo velik odstotek italijanskih zborov (9 od 23 nastopajočih), od katerih kar štiri iz Trsta. Jugoslavijo je predstavljala samo »Kočo Racin« iz Skopja. Zamejci pa smo bili leto prvič brez svojega predstavnika.

Stiridnevno tekmovanje od 18. do 21. septembra se je tudi letos delilo v dve kategoriji: polifonijo z obveznimi pesmimi P. da Palestrine in folkloro. V obeh kategorijah so nastopale skupine v moški, ženski in mešani zasedbi. Dobro obiskana sta bila samo zaključna nastopa, kjer so peli prvi trije najboljši zbori.

Da bi bil večer še bolj slovesen, je v soboto pred podelitvijo nagrad zapel nekaj pesmi deklški zbor gimnazije iz Tolmina, v nedeljo pa novoustanovljeni otroški zbor »Città di Gorizia«.

Med nagrajenimi naj imenimo Madžarski zbor iz Budimpešte v ženski in mešani zasedbi, ki je edini izstopal na letošnjem tekmovanju, moški zbor »F. Corradini« iz Arezza, ki je ugajal predvsem v polifoniji in mešani zbor iz Sofije z

blestečimi glasovi, a manj posrečenim repertoarjem. Dobro sta se predstavila tudi nemški zbor iz Velikoveca na Koroškem in akademski zbor iz Bratislave, od deželnih pa zbor »Melodiae« iz Trsta in po mnemu žirije tudi moški zbor »A. Illersberg« prav tako iz Trsta. Njegova uvrstitev pa nas tudi letos ne prepiča. Makedonski zbor »Kočo Racin« je sicer dober zbor, a ni prodril. V glavnem je prevladoval vtis, da letošnja raven ni dosegala lanske.

Kar nas kot Slovence žalosti, je dejstvo, da tudi letos ni bilo na tekmovanju nobenega slovenskega zbora. Kje so vzroki? Govori se o tem in onem. Vsekakor bi bilo prav, da bi bila javnost o tem poučena, v nasprotnem primeru si lahko vsak po svoje tolmači.

Razveseljivo pa je, da se je v italijanskih kulturnih krogih nekaj premaknilo in da ni več vse tabu, kar nastane na Slovenskem ali preko meje. Tržaški »Coro del Dopulavoro Ferroviario« je npr. uvrstil v svoj program tudi Vrabčevno pesem Veter, A. Illersberg je za »bis« zapel Vodopivčeve Zabe, pevci iz Arezza pa so se spoprijeli s skladbo S. Mokranjca. Nedvomno ima pri tem zasluge prav goriško tekmovanje.

In mi zamejci? Mi vneto ustanavljamo in razdiramo zборе, se igračkamo s kampanilizmi in se ob čevapčičih prepričujemo, kako bogata je naša pevska tradicija.

S. K.